

šení strany, v jakémisi mandátním řízení. Zde se přesunuje vlastně veškeré řízení na druhou a konečnou stolicí. Jak jsme uvedli, jde tu o dávky podobající se daním nepřímým; u těchto však končí obecně opravné řízení u ministerstva. Zde ovšem taková úprava by nebyla účelnou, protože jde zpravidla o poměrně nepatrné částky. Avšak doporučovalo by se aspoň rozšíření obligatorního rozhodování o rekursu jako o rozkladu. Vždyť i u daních přímých musí úřad I. stolice podle § 333 při odvolání dáti odůvodněnou zprávu, příp. hleděti sám napravit vady řízení; podle § 276 musí býti daň odepsána — i z moci úřední — jde-li o dvojí nebo jinak zřejmě neodůvodněný předpis. Podobnou úpravu ostatně již měl zákon o přímých daních osobních z r. 1896 (na př. §§ 60, 220), stejně i RAO.

Z PRÁVNÍ PRAKSE

Smějí záložny poskytovat zápůjčky i nečlenům?

Krajský soud obchodní v P. uložil záložně V-ské, zapsanému společenstvu s ručením obmezeným, aby změnilo své stanovy v ten smysl, že poskytuje zápůjčky pouze členům, nikoliv též nečlenům.

Rekursu záložny vrchní soud usnesením ze dne 7. IV. 1934 R IV 270/34 vyhověl a příkaz uvedený odvolal z těchto důvodů:

Usnesením ze dne 26. IV. 1929 č. j. Firm 5407-Dr I 37/219 uložil prvý soud stěžovatelce mimo jiné změnu: 1. čl. 3 b) a čl. 9. I. stanov, že slova nečlenům z článků těch se mají vypustiti a to z důvodu, že činnost záložny jako společenstva musí zůstatí omezena na členy a proto poskytování zápůjček nečlenům je nepřipustno, 2. čl. 3, že se odstavec g) vypouští, ježto nákup a prodej cenných papírů, mincí a valut na vlastní i cizí účet jest i omezen na členy, obchodem bankovním u tohoto družstva nepřipustným. Žádosti dne 16. II. t. r. podané o odvolání vyzvání tohoto vzhledem k ustanovení § 7 vl. nař. č. 169/33 Sb. z. a n. prvý soud napadeným usnesením mimo příkaz ohledně § 3 lit. g) stanov nevyhověl z důvodu, že činnost družstva je omezena pouze na jeho členy.

Podle § 1 zákona č. 70/73 ř. z. jest účelem společenstva podpora výdělků neb hospodářství vlastních členů, musí tudíž činnost jeho směřovati k podpoře výdělků neb hospodářství členů společenstva prostředky určenými stanovami, jimiž společenstvo je vázáno a v jejichž rámci může se uplatniti.

Podle čl. 3 b) stanov účelem společenstva je poskytovat zá-

půjčky členům svým i nečlenům a podle čl. 9. I. odst. zápůjčky poskytují se členům i nečlenům.

Vládním nařízením z 5. VIII. 1933 č. 169/33 Sb. z. a n., které nabylo účinnosti dnem vyhlášení, t. j. 14. srpna 1933, upraven byl předmět podnikání též úvěrních společenstev, zřízených podle zákona č. 70/73 ř. z. (§ 1) v ten smysl, že peněžní ústavy takové jsou oprávněny napomáhati živnosti a hospodářství svých členů způsobem v tomto paragrafu vytčeným, mimo jiné též poskytováním úvěru členům a obstaráváním jejich platů, zejména poskytovati jim zápůjčky a úvěry všeho druhu, dále mají působnost vymezenou v § 2 odst. 1., jsou oprávněny mimo jiné od kohokoliv přijímati vklady na vkladní knížky, a též uzavíratí jinaká právní jednání s kýmkoliv, jestliže a pokud toho vyžaduje provádění působnosti v § 2 vymezené, nebo správa vlastních a svěřených prostředků a mimo to jsou oprávněny podle § 4 odst. 1. uzavíratí s nečleny právní jednání pod a—e uvedená, a působnost tato je přípustna jedině jako vedlejší a podružná.

Peněžní ústavy tyto, které byly již přede dnem účinnosti tohoto nařízení zřízeny, jsou ustanoveny vykonávati působnost v rozsahu, jak jej určují jejich stanovy platné v den 1. ledna 1933, byť by tím byla překročena působnost vymezená v §§ 2 až 5.

Jest proto rozhodnouti, zda cit. ustanovení čl. 3 b) a čl. 9. I. odst. stanov, podle kterých lze poskytovati zápůjčky i nečlenům, § 7 vlád. nař. č. 169/33 Sb. z. a n. byla ponechána v platnosti a tedy žádost stěžovatelky o odvolání vyzvání k provedení jejich změny jest odůvodněna, či zda příkaz prvním soudem usnesením ze dne 26. IV. 1929 daný má býti proveden, jak napadeným usnesením se nařizuje.

§ 2 upravuje obchodování se členy, § 3 připouští obchodování s kýmkoliv, ovšem jen, jestli a pokud toho vyžaduje provádění působnosti v § 2 vymezené, tedy týkající se členů, nebo správa vlastních a svěřených prostředků (odst. 1. e) § 3).

Stěžovatelka míní, že podle tohoto ustanovení je oprávněna obchody provozovati i s nečleny.

Avšak názor tento rekursní soud nesdílí.

V dalším § 4 téhož vlád. nař. vypočítávají se právní jednání v obor působnosti tohoto peněžního ústavu spadající, která ústav oprávněn je uzavíratí s nečleny, mimo jiné také poskytovati zápůjčky svazkům územní samosprávy, nikoliv však také nečlenům-soukromým osobám.

Jistě by zákonodárce, povoluje v tomto paragrafu družstvu uzavíratí jednání s nečleny, chtěl-li dovoliti poskytovati zápůjčky také nečlenům jiným, to výslovně uvedl, když jednotlivá právní jednání jiného druhu uvádí.

Avšak § 7 téhož nařízení jest stěžovatelce jako peněžnímu ústavu přede dnem účinnosti tohoto nařízení zřízenému poskytnuto oprávnění vykonávati působnost v rozsahu, jejími stanovami v den 1. ledna 1933 platnými určeném, třebaš tím byla pře-

kročena působnost v §§ 2 až 5 vymezená, tedy také právo poskytovat zápůjčky nečlenům.

Ostatně změny čl. 8, 20 a 17 odst. 11. stanov s předmětem podniku nemají co činiti a důsledkem tohoto ustanovení § 7 cit. vl. nař. dotčeny nejsou a také nejsou předmětem návrhu rekursního, který se dovolává na ust. § 3 1. odst. e) cit. vl. nař.

Z úvah těchto bylo stížnosti odůvodněné, pokud jde o změnu čl. 3 b) a 9. I. odst. stanov, vyhověno, jak shora uvedeno, jinak napadené usnesení bylo netknutým ponecháno. H.

Z administrativních nálezů nejv. správního soudu.

Živnostenský úřad není, odpíraje žadateli udělení hostinské koncese podle § 16 živn. řádu, povinen, nebyli-li k tomu dán podnět v řízení správním, uvést ve svém rozhodnutí skutečnosti, které jsou podkladem jeho úsudku o místní potřebě. — Skutkové momenty, jež jsou rozhodné pro posouzení místní potřeby a k nimž tedy úřad musí bráti zřetel, jest podle povahy věci zejména počet obyvatelstva a počet živností, jež stejné potřebě obyvatelstva slouží, mimo to pak sociální a hospodářské poměry obyvatelstva, jeho zvyklosti a pod. — V konkrétním případě omezil se žadatel v odvolání pouze na povšechná tvrzení, proto nebylo podle názoru nejvyššího správního soudu třeba, aby úřad podrobně odůvodnil, proč nepokládá místní potřebu pro povolení koncese za danou. (Nález nej. správ. soudu z 6. března 1934 č. 1736/33.)

Zavedení poplatku za používání veřejného statku nebo pravidel o jeho vybírání není to, aby zrušilo nebo změnilo práva, jichž strana nabyla ze zvláštní smlouvy, upravující užívání dotyčného veřejného statku. — Tuto zásadu vyslovil již nález Boh. A 10.623/1933 a nový nález ji opakuje i s dodatkem, že jedině zákon by mohl výslovným svým předpisem zavedení poplatku nebo pravidlům o jeho vybírání propůjčiti takový zpětný účinek; takový předpis však neexistuje a zejména nelze jej nalézt v obecní finanční novele č. 329/1921. — V konkrétním případě, jehož se nález týká, byla vyměřena dávka za používání veřejného statku, jež vzniklo položením kabelu do tělesa statku. V řízení správním bylo tvrzeno, že před 20 lety byla sjednána smlouva, podle které povolila obec používati obecního prostranství bez úplaty, kdežto uživatel zavázal se složit značnou peněžní částku v hotovosti na stavbu obecné školy. Žalovaný úřad (zemský úřad v Praze) postavil se na stanovisko, že touto smlouvou vzdala se obec své berní pravomoci, což je však právně nepřípustné, takže ze smlouvy nemohly vzejíti právní účinky. Tuto zajímavou otázku,